

VÍSIND

20 trilliónir atomir í 1 mg av salti.

Um ein leggur 10 milj. atomir enda í enda, verður longdin einans 1 mm. — Leggur ein í staðin fyri einans atomkjarnir fara 100 milliardir til sømu longd. Atomirnar í einum lítum jarnpetti skuldi rokkið fleiri milj. ferðir kring um jørðina. Í einum túsindaparti av einum grammi av vanligum borðsalti eru 20.000.000.000.000.000.000 (20 trilliónir billiónir ella 2 trilliónir) atomir. Og so kann kjarnan í einum atomi sammetast við eina flugu í einari dómkirkju. Í mun til kraftina, ið heldur jørðina og planetirnar í fastari legu, er tann kraftin, ið heldur atomkjarnunum í fastari legu 10.000.000.000.000.000.000.000.000.000.000.000.000 (10 trilliónir trilliónir) ferðir sterkari enn tyngdarkraftin. Tessvegna má atomsprengjan eisini vera øgilig.

SINNISSJÚKUR LÆKNAST

»Ugeskrift for Læger« sigur frá, at professarar við sinnissjúkrahospitalið í Aarhus nú hava funnið heilivág móti maniodepressivum psykosum. Heilivágur er saltini av frumevninum *lithium*. Áður hava hesir sjúklingar fingið elektrosjokkvíðgerðir. Maniodepressiv psykosa er vanlig sinnissjúka. Undir depressiónini er sjúklingur innigyrdur og í ringum lag, meðan hann í tí manisku løtuni er ovurfergin og kann gera alt. Í teirri stuttu royndartíðini higartil eru 50 pst. av teimum viðgjørdum annaðhvørt heilt røsk ella í góðum batnáði.

KAKAO

Vesturafrikanska kakao-kanningarstoðin sigur frá eini virussjúku, ið legst á tróini. Fyri at forða hesum

FYRI MENN

Allir teir donsku skjútufabrikantarir eru vorðnir samdir um at góðskumerkja teirra vorur. — Men: vaskireglurnar skulu haldast!

Merkingin váttar:

at tilfarið er gott. Tað má ikki tódná meira enn 2 pst. og at innlegg í mansjettum og flippum er slíkt, at flípan situr eins væl aftaná vask. Sagt verður týðuliga hvørjum tilfarið er úr: t. d. 100 pst. bummull, 50 pst ull og 50 pst. ull ella orlon.

Treytin fyri at góðskan er samsvarandi merkingina er, at tær ávístu vaskireglurnar verða hildnar.

Merkingin váttar, at seymingin er góð og stinglongdin hin rætta, at knapparnir sita, sum teir skulu, og at teirra formur og litur tolar bæði vask og strúking.

Merkingin umfarar allar stoddir og príshæddir.

STJÓRIN

Tað er ikki altíð lætt at vera stjóri. Her eru nøkur dømi:

Er hann ungur, veit hann einki. Er hann eldri, er hann ein gamal toskur.

Drekkur hann brennivín, er hann alkoholistur. Er hann fráhaldsmaður, er hann ikki rættur maður.

Gongur hann í kirkju, er hann skínhelligur. Ger hann tað ikki, er hann heiðin.

Talar hann við arbeiðsfólkið, er hann ein reypari. Talar hann ikki við tey, pínist hann av stoltleika.

mugu tróini brennast. Í 1953 var kakaoframleiðslan 800.000 tons. Síðan tá er forbrúkið munandi vaksið; men í 1954 var framleiðslan bert 750.000 tons orsakað av sjúkumi. Hetta rakar medisinfarmleiðsluna, tá kakao bæði verður nýtt til salvu og tablettir.

GULL OG URAN

Seinastu áriní hava 23 stórar gullminur í Suðurafríka vunnið øgligan pening upp á uran, ið er at finna í reiðiliga stórum nøgdum í gullavlopnum. Nýggjar uranverksmiðir eru bygdar. Innul 1962 hava Ongland og USA einkarrætt til suðurafríkanska uranið. Tað er loyndarmál, hvussu stór framleiðslan er.

KREFT AV LITTLIFARI

Nýliga hevði týska littlifara-nevndin fund. Har varð lagdur fram ein langur listi yvir littlifar, ið ikki má nýtast í matveruindnaðinum, tá ið tað er prógvað, at tey eru orsök til kreft. Eitt endaligt bann fyri allan heiminn verður ætlandi viðtikið á einum alheims kreftfundi í Sao Paolo í juli.

week-END . . .

Svenskur hermaður var innkallaður til hertanastu í Visby. Hann royndi at sleppa frá og segði seg hava ring eygu. Varð tí sendur til eygnalæknan. Ið síðan royndi sjón hansara.

— Les niðara raðið her, segði læknin.

— Hvat fyri rað? spurdi hermaðurin.

— Her á talvuni, sjálvandi!

— Hvørjari talvu?

— Talvuni her á veggnum!

— Hvørjum vegg?

Hann fekk fríseðið beinan vegin — vegna starblindni sjálvandi.

Tað kom honum illa við, tá hann um kvøldið í biografinum rakti við, at hann var komin at sita undir líðina á læknanum. Hvussu skuldi hann sleppa burtur úr hesum? — Hann otaði seg spakuliga at læknanum og segði:

— Orsaka, lækni, er hetta bussurin til Visby?

Jóhann hevði koyrt læknanum ein vogn av torvi. Læknin var kendur fyri sítt ógvísiga harðsinni. Jóhann seiti seg innar í bíðirúmið.

— Næsti, yldi læknin.

Jóhann tók høguna av og segði:

— Ja, eg skuldi . . .

— Lat teg úr, rópti læknin.

— Jamen, eg skuldi bara . . .

— Lat teg úr sigi eg!

Har var einki at gera. Jóhann mátti aftur um eitt teppi, og stutta løtu aftaná stóð hann spílnakin framman fyri læknanum.

— Ná, hvat er tað so, spyr læknin.

— Eg skuldi bara spyrja, hvat ið tygum ætlaði at gera við torvi?

Presturin við deknin:

— Í dag skulu tygum ganga við talvuni, áðrenn prædikuna. Eg ætli mær navnliga at tosa um sparsemi!

— Ná, hava glaseygini hjálpt nakað? Siggja tygum framvegis svartar

Hyggur hann eftir arbeiðinum, er hann njósnari. Ger hann tað ikki, er hann líkasælur.

Lætt er tað ikki!

100 pst. nyttu fær ein úr rakisaápurum við at skrælla pappirið burtur drýpa hann niður í vatn, og síðan festa hann oman á ta nýggju sápuru.

MILLUM UNGFÓLK

Tey giftu seg, tí tey væntaðu eitt barn. Tað er jú eisini ein máti at oyða lívið uppá — hvør hevur sín. Tey væntaðu eitt barn — tað er menniskjansligt, og so giftu tey seg og oyðilögdu tilveruna fyri hvørjum øðrum — og fyri barninum — tað er ómenniskjansligt. Hann er lærari, og tey hava ov mikið av peningi. Hon er hyldlig, lívsfrísk, og ógviliga eginkær. Hann er góðsintur, heldur smáðin. Hon hevði alt, ið eini kvinnu tørvar, fyri at freista ein mann. Gamli Adam gav honum ikki frið, tá ið hann sá hana, og tað var synd at siga, at hon hevði nakað ímóti tí. Og so — ikki sannheit — meira nýtist okkum ikki at skriva. Hóast hann var góðvarin, tolin, friðsamur — ja, eitt góðdyr at sáluni — so koyrdi hann seg fastan. Tó, eitt vistu

tey — kjøtið, kjøtið, tað er skroyppuligt — útum hetta høvdu tey einki til avlops yvir fyri hvørjum øðrum — og so giftu tey seg, og stutt aftaná gjørdist hon honum ótrúgv; tað legði hann ikki stórvegis í. Hann vil eisini finna sær eina litla vinkonu, men hann er meira kravmikil enn konan, ið slætis einki krevur — haraftrat er hann smáðin og ikki ein av teim, ið troðkar seg fram. Hon avger alt, líka frá morgundrekka til gestirnar — hann letur bara standa til. Hon hóskar ikki til hansara, hon er ikki hansara nummar, hví so ósa seg upp; hann heldur seg beinleiðis ikki hava rætt til tað. Gamli Adam valdi fyri hann, tey giftu seg og liva nú í lógformiligum hjúnarbandi — men tí ungu, hjúnarbond valdast — ansið eftir Adam — — —

filmur

JEPPÍ Á FJALLINUM

kemur nú ætlandi sum litfilmur. Amerikunenn bjóða stórpening fyri hann til sjónvarpið. Filmurin kemur at kosta 400.000 kr. Jeppi verður Ósvald Helmut, Ib Schöenberg hevur jattað at leika Jákup Skómakari og roynt verður at fáa Poul Reumert at leika barónur.

Nýggjar norskur filmur »Burtur síðan mánadagin« er á veg.

Franska skaldið Francois Mauriac skrivað manuskript til nýggjan film: »Hitt livandi breyðið«, ið handlar um religion og kærlíka.

Tað vórðu gjørdir 150 filmir í Italiu í fjør. Teir flestu nyttaðu einki; men tann 150'undi: »Napolitansk gull« er vorðin tiltikin góður.

Australia hevur ikki gjørt seg galdandi á filmsøkinum; men er ætlanin at gera eitt enskt Hollywood har í landinum, ið er so javnlíkt Californiu. at ein kann rokna við at kunna halda áfram við upptøkunum uttan steðg, orsakað av ringum veðni.

Svenski státturin nýtir 2 kendar filmir, tá ið farið verður undir hin stóra bardaga móti rúsdrekka komandi heyst. Tað eru danski filmurin »Cafe Paradise« við Ib Schöenberg sum høvudsleikara og »Burturspiltir dagar« við Ray Milland.

Hin besta søgan, ið kom inn til kapping »Felag lygnaranna« var henda

— Abbi mín hevði eina klokku, ið var so gomul, at skuggin av pendulium hevði slitið hol á bróstið aftanfyri pendulin. —

10 SPURNINGAR

1. Hvat kykt livir stytst?
2. Hvussu eitur plantan HOYLÚS á donskum?
3. Hvør hevur skrivað FÖROYSK PLANTUNØVN?
4. Hvussu eitur GEBYR á føroyskum?
5. Hvør hevur skrivað FÖROYSK POSTORÐ?
6. Hvussu gamalur er H. C. Hansen, statsministari?
7. Hvør liggur eystari SKARVANES ella HVIÍTANES?
8. Hvussu nógv fólk búgva í Norðoyum?
8. Hvussu stórt er eitt SÁTULENDI?
10. Hvussu eitur hovudsstaður MADA-GASKARS?

(Svar aðrastaðni í blaðnum.)

as. Tað at syngja er at vera.

Beethoven:

— Eg lati aftur eyguni í sálarligari vissu um, at eg havi lagt eftir meg ein streym av ljósi á jørðini.

Menniskju og meiningar

UM MÁL

Um vit gjørdur eitt sindur fyrir at kultivera okkara úttalu, vildi danskt ikki verið eitt so andstyggiligt og ófatiligt tungumál, sum alt Europa flennir at, og ein noyddist ikki at sagt, sum onkur í miklum kæti onkuntíð hevur sagt: at tá ið ein hittir so fáar Danskarar í helviti, er tað ikki av tí, at teir góðu gerningarnir eru so nógv fleiri enn teir ringu, men afturimóti er orsøkin tann, at teir verða ríknir útaftur, tí sjálvst fannin fatar ikki, hvat teir siga. (Bo Grønbech í »Danske Magasin«)

SAGT UM MUSIKK:

Luther segði:
— Næst eftir teologiini er eingin hægr list til enn musikkin, tí hann uggar menniskjuna og ger hana lætta og glaða í huganum.

Shakespeare:
— Ofta hevur tróldómsveldi tónans gjørt ilt til gott.

Ibsen:
— Sangurin er okkara felags »sfer«